

Magen David

Třebíčské židovské rodiny v paměti potomků

Magen David

Třebíčské židovské rodiny v paměti potomků

Muzeum Vysočiny Třebíč, zámecká konírna

17. července – 1. listopadu 2026

slavnostní zahájení výstavy ve čtvrtek 16. července v 17 hodin

hudební doprovod: zpěv – Andrea Polnauer Bartošová a Petra Ernyei, kytara – Adam Tvrdý

Do historie Třebíče se nesmazatelně vepsaly osudy jejích židovských obyvatel. Židé tu po staletí spoluutvářeli osobitý charakter města, formovali vlastní kulturu a přispívali k hospodářské prosperitě města. Jejich přítomnost stvořila poblíž centra cenný urbanický komplex, dnes naprosto ojedinělý ve své celistvosti a po právu zapsaný na seznam světového dědictví UNESCO. V meziválečném období se židovská komunita úspěšně integrovala do většinové společnosti a neoddělitelně reprezentovala její dynamickou, pracovitou a kreativní složku.

Zdejší židovské rodiny vybudovaly podniky, které svým věhlasem přesáhly hranice regionu: provozovaly významnou továrnu na zpracování kůží či moderní pražírnu kávy, výrobu lihovin a likérů, vyhlášené obchody s železářským zbožím a domácími potřebami, střížním zbožím nebo obuví, ale i drobné živnosti a skromné krámky. V podmínkách malého moravského města vyrostly i velké osobnosti – talentovaný fotograf a malíř nebo slavný herec. Ale především všichni ti, kdo prokázali tichou odvahu a mimořádnou morální integritu tváří v tvář lidské nenávisti a krutosti dějin.

Ačkoli nacistická okupace a tragédie šoa třebíčskou židovskou obec téměř zničily, její odkaz nezanikl. Z židovských i smíšených manželství nemnoha přeživších vzešli potomci a v nejistých dobách udrželi rodinnou paměť, zachovali historické dokumenty, osobní fotografie, umělecké předměty nebo jen drobnosti nevyčíslitelné hodnoty. Dnes jsou to právě zástupci druhé a třetí generace, kteří s hrdostí předávají svědectví o životě svých předků a navrací židovskou identitu zpět do kulturní mapy Třebíče. V původním domově tak znovu ožívají vzpomínky na rodiny Beneschových, Bodascherových, Friedových, Koblitzových, Ornsteinových, Polnauerových nebo Subakových.

Magen David, Davidova hvězda byla nacistickým režimem zneužita jako cejch hanby, sloužila k dehumanizaci, segregaci a označení obětí určených k likvidaci. V tomto temném kontextu se stala symbolem vyloučení ze společnosti.

Magen David, doslova Davidův štít má však původně jiný význam. Představuje ochranu, sounáležitost a kontinuitu, v dějinách moderního Izraele národní identitu a hrdost.

Magen David, židovská šesticípá hvězda tak v sobě nese hlubokou dualitu, která odráží tragické i triumfální kapitoly židovských dějin, především však nezlomnost ducha a schopnost proměnit stigma v symbol důstojnosti a suverenity.

Doprovodný program k výstavě:

Dětská vernisáž

na objednání pro školní třídu

Komentovaná prohlídka výstavy

5. září v 15 h

Beseda s Ann Altman po odhalení kamenů zmizelých

24. září v 17 h

Workshop pro veřejnost – výroba drejdlu

19. září ve 14 h

Workshop pro veřejnost – hebrejská abeceda hravě

11. října ve 14 h

Edukační programy pro školní a dětské kolektivy

září, říjen

Přednášky pro veřejnost

13. a 27. října v 17:30 h

Uvedení katalogu, beseda s potomky

1. listopadu v 15 h

Na přední straně fotografie Arnošta Benesche *Silhueta*.

Projekt se uskutečnil za finanční podpory Nadačního fondu obětem holocaustu.

Muzeum Vysočiny Třebíč, Zámek 1, Třebíč

Otevírací doba: denně kromě pondělí 9–12, 13–17 hodin / červenec, srpen otevřeno denně. Vstupné 60/30 Kč. Tel.: 568 408 890, www.muzeumtr.cz